Сердюк Н.А.
д.ю.н., доц., проф. каф. політичних наук і права факультету урбаністики та просторового планування Київського національного університету будівництва і архітектури м. Київ, Україна

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ОРІЄНТИРИ МОДЕРНІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ В УКРАЇНИ

До пошуку оптимального устрою державного життя потрібно підключення вчених різних напрямів і спеціальностей. Інакше державу чекає неминуче вимирання і зникнення з геополітичної арени до надр історії. Модифікації капіталізму і комунізму тут не допоможуть. Потрібен новий державний лад. Адже ні розвиток капіталізму, ні комунізму не приведуть до появи нових соціально-економічних і політичних моделей держави. Якість життя населення повинна стати взірцем, метою соціально-орієнтованої держави.

Будувати соціальну державу «наосліп» неможливо. Потрібен якісний проект і чисте формулювання мети, з наближенням до якої визначається правильність напряму. Сучасні економічні орієнтири для цього недостатні, бо не відображають стан самої людини, наскільки їй комфортно в навколишньому світі. Більш вагомим ідеалом постає якість життя. Вона пока-

зує, якою мірою умови існування людей відповідають їхній природі, потребам і можливостям.

Таким чином, якість життя залежить від матеріальних умов приблизно на третину, а на дві третини – від духовних та інтелектуальних чинників, як-то високих ідеалів, відчуття свободи і справедливості, якості освіти, залучення до культури тощо. Щоб бути інструментом політичного управління, якість життя повинна мати чіткі встановлені показники. Такими є найважливіші людські цінності, що виражені в статистичних індикаторах, які показують якість і тривалість життя; народжуваність; наявність сенсу життя, відсутність якого призводить до самогубства; взаємоповагу у відносинах між людьми; справедливий розподіл власності, відсутність якого породжує грабежі, розбої та ін. [1].

Досліджуючи стан соціальної моделі нашої країни, потрібно зазначити, що в основному матеріально-технічний комплекс був створений до моменту розпаду СРСР. Тепер потрібно здійснити перерозподіл отриманих коштів на користь розвитку інфраструктури соціально-побутової сфери, яка була створена спільною працею всіх громадян СРСР і являла собою державну систему благ, що не мала аналогів у світі. Будівництво нових підприємств, на той час, не мало сенсу, оскільки вся модель виробничого комплексу була пов'язаною і достатньою. Її вдосконалення повинно було піти шляхом модернізації підприємств і розвитку сектору послуг і соціальної інфраструктури.

Цього не було зроблено, народ не побачив у діях держави позитивних рішень, що і викликало кардинальну зміну влади, яка повинна була здійснити відповідні зміни в економічній системі. Держава повинна була взяти курс на перетворення рукотворного середовища соціуму, що оточує його, у бік впрова-

дження новітніх архітектурних та містобудівних ідей і рішень, що прикрашають і полегшують життя людини, а також спрямованих на модернізацію виробництв, що забезпечує високу комфортність робочого процесу для людини і гармонійну взаємодію цих виробництв із середовищем.

А оскільки нових пропозицій для розвитку соціалістичної держави шляхом спільних зусиль не було, то соціум повернувся до капіталістичної моделі відносин, яка до того моменту демонструвала ряд досягнень в окремих аспектах життєдіяльності суспільства в розвинених державах капіталістичного світу. Через те, що системних розробок у цьому напрямі не було, то державні службовці у властивій манері, що нам все «по-плечу», взялися за впровадження цих доленосних ідей, але на рівні сільських «кулібіних» [2; 3; 4; 5; 6]. Результати такого перетворення сьогодні виглядають яскраво. У державі, що використовує в своїй діяльності ідеологію соціальної захищеності, перерозподіл новоствореної вартості має здійснюватися з урахуванням розвитку рукотворного середовища проживання, яка забезпечує людині максимальний комфорт існування.

Виробництво повинно виконувати функції елементів, які існують для створення матеріальної бази, використовуваної для підвищення комфорту нашого побуту, а не забезпечення нас мінімальною зарплатою. Повинно розвернутися повномасштабне будівництво дорожньої інфраструктури, яка бажає кращого по всій Україні. Необхідно будувати і модернізувати зони відпочинку, центри здоров'я. У сучасних умовах відкривається можливість будівництва нових міст з новими сучасними функціями, в яких не буде проблем, що дісталися нам від архітектурних особливостей колишнього містобудування.

Якщо ознайомитися з проектом «Венера» [7], який розроблений групою західних учених, то можна побачити те місто

майбутнього, якого гідна цивілізація, що йде шляхом свого гармонійного розвитку. Ідеї вчених вражають своєю грандіозністю, фантастичністю, але разом з тим продуманістю всіх деталей. Прикладом такої цивілізації може стати Сінгапур, який за короткий термін із злиденного села, де немає ніяких ресурсів, перетворився в острів-сад.

Ефективний економічний розвиток вимагає розкріпачення творчої енергії працівників. У процесі капіталізму продуктивні сили обмежені державними і колективними формами діяльності, а під час соціалізму вони також обмежені, але індивідуальними і приватними формами діяльності. У соціальній державі продуктивні сили виходять на творчий простір. Адже здібності і потреби людей розрізняються, оскільки одних влаштовує спільна праця, іншим імпонує індивідуальне, самостійне виробництво на базі власних засобів. Сама економіка складається з різних за тривалістю і трудомісткістю циклів. Тому на відміну від капіталізму, де першочерговими вважаються приватна власність і ринок, та соціалізму, де першочерговими є загальнонародна власність і план, у соціальній державі є абсолютно прийнятними будь-які форма власності та спосіб регулювання, якщо вони справедливі за походженням і слугують раціональним зерном здорового господарювання. Таким критеріям відповідає економіка з трьохсекторною власністю: загальнонародною, колективною та індивідуальною (приватною). Спосіб регулювання включає використання плану, ринку і договорів, які враховують як специфіку довгострокових трудових циклів і великих виробничих комплексів, так і швидко мінливих виробництв з невеликою кількістю учасників. Тим самим господарська система такої держави постає не одновимірною, а триєдиною, де кожен сектор є домінуючим у своїй економічній «ніші». При цьому пропорції секторів і спо-

соби регулювання визначаються не ідеологічними установками, а здоровим господарським змістом.

Верховенство соціальної політики держави соціального спрямування – це істинно соціальна, правова держава, де соціальна політика спрямована на задоволення інтересів народу не за залишковим принципом, а як основний обов'язок влади. З цією метою з громадських фондів безкоштовно задовольняються базові життєві потреби, забезпечуючи гарантії справедливої соціальної рівності. Одночасно кожній людині надається свобода підвищення індивідуального благополуччя за рахунок власної праці. Тим самим гарантується справедливість соціальної диференціації, стимулюючої дух творчого змагання.

Безумовно, треба вивчати світовий досвід у сфері соціальних інновацій, пропонувати людям для ознайомлення, можливо, навіть локально проводити експерименти. (Показовим у цьому є досвід Німеччини: перш ніж приймається рішення на державному рівні, проводяться багаторічні дослідження). Але остаточне рішення щодо впровадження певних соціальних інновацій у масовому порядку через зміну законодавства проводити тільки з урахуванням апробованості їх на практиці, в наших же реаліях.

Література:

1. Грищенко Д. М. Демографічна ситуація як чинник економічної безпеки України [Електронний ресурс] / Д. М. Грищенко // Науковий блог. Національний університет «Острозька академія». URL: https://naub.oa.edu.ua/2018/%D0%B4%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B8%D1%82%D1%83%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D1%8F%D0%BA-%D1%87%D0%B8%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD/ (дата звернення – 24.05.2021).

2. Богословська І. План розвитку країни / І. Богословська, І. Дідковский, О. Чалий. К. : Вид-во «Пенсія», 2006. 212 с.
3. Письмак В. П. Региональные аспекты специального режима инвестирования: теория и практика, проблемы и решения / В. П. Письмак. Донецк: Изд-во «Донеччина», 2000. 255 с.
4. Підвищення конкурентоспроможності економіки областей Заходу та Півдня України на основі формування нових виробничих систем (кластерів). Підсумки соціально-економічних досліджень / під заг. ред. С. І. Соколенка. К. : Міжнародна фундація сприяння ринку, 2005. 238 с.
5. Титаренко Л. Г. Экологически ориентированный образ жизни как составляющая высокого качества жизни населения и устойчивого развития общества / Л. Г. Титаренко // Социологический альманах. Минск : ИСНАН, 2011. С. 157–164.
6. Стиглиц Дж. Ю. Экономика государственного сектора / Дж. Ю. Стиглиц ; пер. с англ. М. : МГУ: ИНФРА. М., 1997. 720 с.
7. «Проект Венера» предлагает новый дизайн городов и общества [Электронный ресурс] // ЭкоТехника. URL: https://ecotechnica.com.ua/arkhitektura/2140-proekt-venera-predlagaet-novyj-dizajn-gorodov-i-obshchestva.html (дата звернення – 24.05.2021).

UNIVERSITATEA DE VEST
"VASILE GOLDIȘ"
din ARAD

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ КАФЕДРА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА
ТА ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВОЗНАВСТВА
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА КРАЇН ЄВРОПИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПРАВОСУДДЯ
АСОЦІАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ОСВІТНЬОГО
ТА НАУКОВОГО СПІВРОБІТНИЦТВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В. ГОЛДІША
(М. АРАД, РУМУНІЯ)

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ БУДІВНИЦТВО НА ЗЛАМІ ЕПОХ: ПОШУКИ ОПТИМАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ

Матеріали міжнародної
науково-практичної конференції

22 червня 2021 р.

Ужгород • РІК-У • 2021

УДК 342.4(063)
К 65

К 65 **Конституційно-правове будівництво на зламі епох:** пошуки оптимальних моделей: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Ужгород, 22 червня 2021 р. Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. – 268 с.

ISBN 978-617-8046-00-2

У збірнику представлено стислий виклад доповідей і повідомлень, поданих на міжнародну науково-практичну конференцію «Конституційно-правове будівництво на зламі епох: пошуки оптимальних моделей», яка відбулася на базі юридичного факультету Ужгородського національного університету 22 червня 2021 р.

УДК 342.4(063)

ISBN 978-617-8046-00-2

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет, 2021
© Видавництво «РІК-У», 2021

Заборовський В.В. ДЕЯКІ НЕДОЛІКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА АДВОКАТСЬКИЙ ЗАПИТ В АСПЕКТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВНИЧОЇ ДОПОМОГИ 115

Коломієць В.А. ОБОВ'ЯЗОК УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ЗДІЙСНЮВАТИ ЗАХИСТ СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ У СВІТЛІ СИСТЕМНОГО ТЛУМАЧЕННЯ СТ. 17 КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ 121

Радченко О.І. ID-ПАСПОРТИ: КРОК НА ЗУСТРІЧ ЛЮДИНІ ЧИ ЗАГРОЗА ЇЇ ОСОБИСТИМ ПРАВАМ? 126

Сердюк Н.А. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ОРІЄНТИРИ МОДЕРНІЗАЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ В УКРАЇНИ 131

Сидій О. МОДЕРНІЗАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИХ ЗАСАД ЗАБОРОНИ ДІЯЛЬНОСТІ АНТИДЕМОКРАТИЧНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ 137

Ямельська Х.Ю. КОНСТИТУЦІЙНА МОДЕРНІЗАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ПОСТМОДЕРНИХ МАРКЕРІВ ЛЮДИНОЦЕНТРИСТСЬКОЇ ПРАВОВОЇ ІДЕОЛОГІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ГІДНІСТЬ. 140

Напрям 3

КОНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЇ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОСУДДЯ 143

Берч В.В. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОЧИНСТВА СУДОМ ПРИСЯЖНИХ У ФРАНЦІЇ 143

Іванов А.Б. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГЕНЕРАЛЬНОЇ РАДИ СУДОВОЇ ВЛАДИ У ІСПАНІЇ 148

Кравчук В.М. КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ ПОРЯДКУ ЗАЙНЯТТЯ ПОСАДИ СУДДІ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ 152